

DE BESTE COVER

Wat vinden kenners ervan

Ware stripkenners hebben het waarschijnlijk opgemerkt maar heel subtiel heeft Henk Kuijpers zijn eigen top drie van covers in de coverillustratie verwerkt: Macherot, Franquin en Jacobs.

Een aantal vakmensen, zeg maar gerust kenners van de stripwereld, hebben hun favoriete cover gekozen uit de 66 originele die de samenstellers van de tentoonstelling selecteerden. Met zoveel fraais om uit te kiezen bepaald geen eenvoudige opgave.

Bezoekers aan de tentoonstelling *Covers - Adventures in Comic Art* kunnen tijdens de looptijd van de tentoonstelling ook een keuze maken. Bij het bezoek aan MoCA krijgt iedere bezoeker een stemformulier waarop zij vijf covers mogen aankruisen. Uiteindelijk zal het winnende origineel op de website en via de MoCA Nieuwsbrief bekend gemaakt worden.

- 12 Dat de keuze niet eenvoudig is geeft ook nog eens duidelijk aan dat het samenstellen van een tentoonstelling niet eenvoudig is en dat er altijd wel tekenaars of originelen ontbreken die volgens bezoekers aan MoCA worden gemist. Er is gewoonweg altijd weer veel te veel moois om uit te kiezen.

De vooruitziende blik

Afgelopen zomer landde een raket uit India, de Chandrayaan-3, op *the dark side of the moon*. Omdat we eindelijk wel eens willen weten hoe het er daar uitziet. Eerder kwamen de Verenigde Staten, de Sovjet-Unie en China al eens een kijkje nemen op andere delen van de maan. Dat leverde mooie filmbeelden op, maar eigenlijk zijn die lang niet zo fascinerend als de fantasiebeelden uit de tijd dat raketlanceringen nog een product van *wishful thinking* waren.

Al in 1865 begon de publicatie van de sciencefiction-roman *Van de aarde naar de maan* (de Franse titel was *De la Terre à la Lune*), geschreven door Jules Verne, die een raket met behulp van een reusachtig kanon de ruimte in schoot.

Ook de stripwereld kende van die visionaire artiesten. Alex Raymond werd beroemd met zijn sf-strip *Flash Gordon*, waarin hij lang voordat ze in werkelijkheid bestonden al een salvo verwoestende kruisraketten afvuurt. De Vlaamse tekenaar Leo de Budt, die werkte onder het pseudoniem Buth en in Den Haag werd geboren voordat hij naar Gent verhuisde, was met zijn gedachten ook vaak in de ruimte. Op de prachtige omslagtekening die tijdens de tentoonstelling *Covers* wordt getoond zien we niet de maan, maar de planeet Mars, waar mannen met zuurstofhelmen en een wapen dat sterk lijkt op het inktpistool dat tatoeërders gebruiken, voorzichtig een bergachtig terrein verkennen.

Buth tekende deze plaat in 1946 voor het jeugdtijdschrift *Taptoe*, dat toen nog verscheen als bijlage van dagblad *Het Volk*.

Binnenin het blad stond een artikel van twee bladzijden onder de titel 'De maan als startbasis voor tochten naar het oneindige', waarvoor Buth een gedetailleerde dwarsdoorsnede tekende van het ruimteschip dat de astronauten naar Mars had gebracht. Pure fictie, maar het zag er realistisch uit. Voor *Taptoe* tekende Buth destijds ook het sf-verhaal 'De Blauwe Wolk - De Wereldramp van 6941', geschreven door John Flanders, dat in 1997 door Uitgeverij Bonte nog eens is herdrukt. Ook de cover van dit stripboek is schitterend: Buth neemt ons mee naar de wereldstad in een verre toekomst die verdacht veel lijkt op de moderne metropolen van nu. Hij had een vooruitziende blik.

Joost Pollmann

Joost Pollman is Nederlands meest bekende stripjournalist. Sinds oktober 1998 is hij vaste recensent voor de katernen Kunst & Literatuur van *De Volkskrant*. Hij was creatief directeur van de Stripdagen Haarlem van 1994 tot 2014. In 2018 won hij de H.P. Frankfurterprijs voor verdiensten voor de Nederlandse stripwereld.

As early as 1865, the publication of the science fiction novel *From the Earth to the Moon* (the French title was *De la Terre à la Lune*), written by Jules Verne, who shot a rocket into space with the help of a huge cannon, began.

Buth drew this picture in 1946 for the youth magazine *Taptoe*, which at the time was still published as a supplement to the daily newspaper *Het Volk*. Inside the magazine was a two-page article entitled 'The moon as a starting point for journeys to infinity', for which Buth drew a detailed cross-section of the spaceship that had brought the astronauts to Mars. Pure fiction, but it looked realistic.

Joost Pollman is the Netherlands' most famous comics journalist. Since October 1998 he has been a regular reviewer for the Art & Literature sections of *De Volkskrant*. He was creative director of the Haarlem Strip Days from 1994 to 2014. In 2018 he won the HP Frankfurter Prize for services to the Dutch comics world.

IJspret

De beste stripcover ooit is voor mij de cover van *Foxhole #1* van Jack Kirby. Het origineel van deze cover hoeft je in deze tentoonstelling niet te zoeken, dat werd vijftien jaar geleden gekocht door iemand voor een paar honderd dollar, niet wetende dat het tegenwoordig op meer dan \$100.000 wordt geschat. Deze cover doet alles wat een cover moet doen: het trekt de aandacht van de potentiële koper met een intrigerend beeld dat hem of haar laat zien wat hem binnen te wachten staat en waarom dat zou boeiend zal zijn. Het gebruikt een personage dat de kijker recht aankijkt en hem zo zijn wereld in zuigt.

De cover die ik gekozen heb, doet hetzelfde maar op een andere manier. Tekenaar Andreas gebruikt een kleine figuur, die duidelijk in een groot gevaar verkeerd. Het grote zwarte vlak is dreigend en het weg brokkelende wit vertelt wat de hoofdpersoon zelf waarschijnlijk nog niet eens weet - dat hij op het punt staat om door het ijs te zakken. De tekenstijl vertelt dat de lezer binnenin een sterk grafische strip zal aantreffen, vol avontuur. Het feit dat het een omslagcover is die zowel de voor- als de achterkant beslaat, geeft er een stukje luxe aan.

Ger Apeldoorn

Ger Apeldoorn is schrijver voor tv, film en strips. Hij maakt de tweewekelijkse nieuwsrubriek voor het stripblad *Eppo* en schreef boeken over de bladen *Pep* en *Eppo*. Ook hij won de H.P. Frankfurterprijs voor verdiensten voor de Nederlandse stripwereld, in 2019.

The best comic cover ever for me is the cover of *Foxhole #1* by Jack Kirby. You don't have to look for the original of this cover in this exhibition, it was bought by someone fifteen years ago for a few hundred dollars, not knowing that it is now valued at more than \$100,000. This cover does everything a cover should do: it grabs the potential buyer's attention with an intriguing image that shows him or her what awaits them inside and why it will be fascinating. It uses a character who looks straight at the viewer and sucks them into his world.

The cover I chose does the same thing but in a different way. Artist Andreas uses a small figure, who is clearly in great danger. The large black surface is menacing and the crumbling white tells what the main character probably doesn't even know yet - that he is about to fall through the ice. The drawing style tells us that the reader will find a highly graphic comic inside, full of adventure. The fact that it is a cover that covers both the front and the back gives it a bit of luxury.

Ger Apeldoorn is a writer for TV, film and comics. He produces the biweekly news section for the comic magazine Eppo and wrote books about the magazines Pep and Eppo. He also won the HP Frankfurter Prize for services to the Dutch comics world in 2019.

Jijé, meesterlijk

Mijn originelen-verzameling is heel breed. Van alle belangrijke stripmakers heb ik minstens zeven stukken, verspreid over hun hele carrière. Niet alleen de bekende series, maar ook hoe ze begonnen zijn en waarmee ze zijn begonnen. Ik heb altijd veel strips gelezen, maar het begon voor mij allemaal bij *Robbedoes*. Het is dus niet vreemd dat ik in mijn keuze voor de beste cover ben uitgekomen bij Jijé, een van de belangrijkste en meest veelzijdige tekenaars uit *Robbedoes*. Hij was een groot voorbeeld voor tekenaars als Franquin, Morris, Giraud en vele anderen. Hij is ook één van de tekenaars waarvan in deze tentoonstelling twee stukken te zien zijn, één keer met een zwartwit cover voor zijn westernstrip *Jerry Spring* (het album waar Giraud aan meewerkte) en een keer met deze cover van de vliegtuigstrip *Tanguy en Laverdure*.

In tegenstelling tot veel tekenaars, werd Jijé naar het eind van

zijn leven alleen maar beter. Deze cover voor *Tanguy en Laverdure* is eigenlijk een prachtig schilderij. Ze zeggen dat een goede cover op twee meter afstand nog te lezen is.

Op deze cover weet Jijé met slechts drie figuren en een gelimiteerd kleurenpalet perfect de spanning weer te geven. Je voelt de spieren in de armen van Tanguy. Je ziet de zweetdruppels op het voorhoofd van Laverdure. Je hoort de gil van de hulpeloze stewardess (iets wat we tegenwoordig niet snel meer zouden doen, zo'n knappe vrouw in een slachtofferrol) en door de scherpe hoek van rechtsboven naar linksonder, tegen de leesrichting in, weten we dat dit alle kans heeft om niet goed af te lopen. Wie wil weten of ze dit overleven, moet zeker het album kopen.

Arie Korbee

Arie Korbee is architect en medeoprichter van het MoCA en voorzitter van de stichting Museum of Comic Art. Veel tentoon-

stellingen in het MoCA worden voor een deel samengesteld vanuit zijn grote collectie originelen.

I collect quite broadly. I have at least seven pieces from all the important comics creators, spanning their entire careers. Not only the well-known series, but also how they started and what they started with. I've always read a lot of comics, but it all started with Spirou. It is therefore not surprising that in my choice for the best cover I ended up with Jijé, one of the most important and versatile illustrators from Spirou. He was a great example for cartoonists such as Franquin, Morris, Giraud and many others. He is also one of the artists with two pieces in this exhibition, one with a black-and-white cover from his western comic Jerry Spring (the album on which Giraud collaborated) and the second with this cover of the airplane comic Tanguy and Laverdure.

Unlike many cartoonists, Jijé only got better towards the end of his life. This cover for Tanguy and Laverdure is actually a beautiful painting. They say that a good cover can still be read from two meters away.

On this cover, Jijé perfectly captures the tension with just three figures and a limited color palette. You can feel the muscles in Tanguy's arms. You see the beads of sweat on Laverdure's forehead. You hear the scream of the helpless stewardess (something we wouldn't easily do these days, such a beautiful woman in a victim role) and because of the sharp angle from top right to bottom left, against the reading direction, we know that this has every chance not to end well. Anyone who wants to know if they will survive this should definitely buy the album

Arie Korbee is architect and co-founder of the MoCA and chairman of the Museum of Comic Art foundation. Many exhibitions at the MoCA are partly compiled from its large collection of originals.

Recht in de ogen kijken

Er is een verschil tussen een mooie tekening en een goede covertekening. Een mooie tekening spreekt voor zich, maar een cover is een middel om mensen zover te krijgen, dat ze een

album oppakken in de winkel. Het is geen exacte wetenschap maar er zijn toch wel wat regels die je succesvol kunt toepassen. Niet alle tekeningen in deze tentoonstelling vind ik overigens een goede cover. Maar daar vel ik verder geen oordeel over, het wil alleen zeggen, dat ik een eigen smaak heb en mijn eigen regels toepas.

De belangrijkste regel is dat een goede cover contact maakt met de lezer. Er is iets op de cover waardoor mensen worden aangetrokken. Eén van de beste manieren om dat te bereiken is door een personage op de cover de lezer aan te laten kijken. Bij tijdschriften en boeken is het daarbij heel normaal om ook tekst te gebruiken om de aandacht te trekken, maar bij stripalbums gebeurt dat eigenlijk niet. Op een stripalbum staat de titel, de namen van de makers en misschien ergens het logo van

de uitgeverij. Bij boeken staat er naast de titel en in koeienkoppen van letters de naam van de auteur vaak een kreet uit een recensie op de voorkant. Maar bij stripcovers lijkt dat *'not done'*. Uit deze verzameling valt mij vooral de cover op die Hermann maakte voor Bernard Prince. De actie spat ervan af en komt recht op de lezer af. De man met de helm op kijkt de lezer recht aan, ook al zie je zijn ogen niet. En het tekenwerk is net zo mooi als aan de binnenkant. Ik las vroeger nooit de strips van *Roodbaard* of *Tanguy en Laverdure*, die vaak aparte tekenaars gebruikten voor de geschilderde cover. Eigenlijk voelde ik me gewoon bekocht. Daarom vond ik de strips van Don Lawrence zo goed. Die is zowel op de cover als op de pagina's weergaloos.

Rob van Bavel

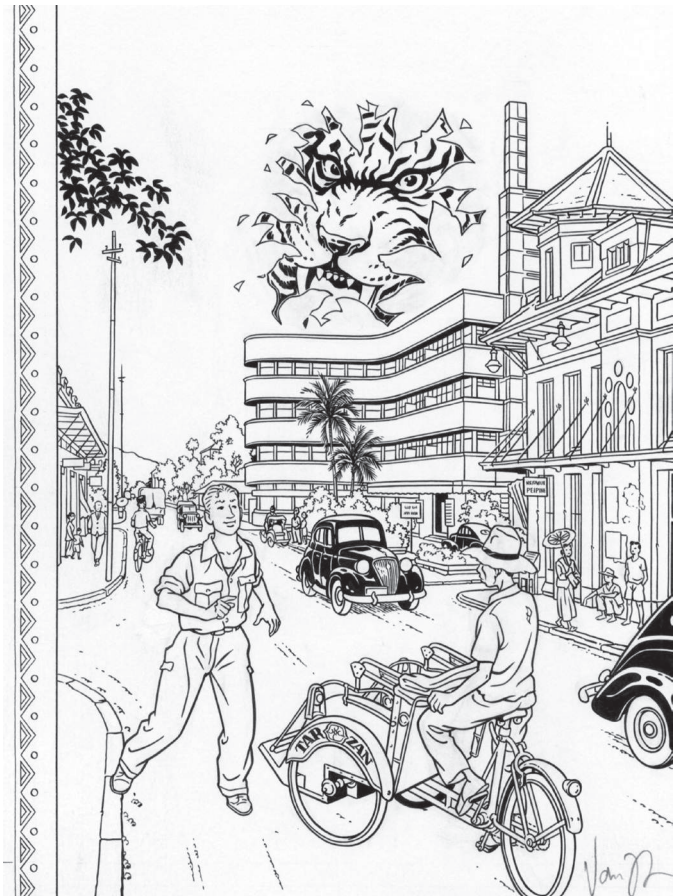
Rob van Bavel is hoofdredacteur van het tweewekelijkse stripblad *Eppo*. Als uitgever is hij betrokken bij de albums van *Storm*, *Agent 327*, *January Jones*, *Elsje*, *Suus en Sas* en *Dating for Geeks*. Aan de cover besteedt hij altijd extra aandacht.

The most important rule is that a good cover makes contact with the reader. There's something about the cover that draws people in. One of the best ways to achieve this is to have a character on the cover look at the reader. With magazines and books it is very normal to use text to attract attention, but with comic albums this does not actually happen. A comic album contains the title, the names of the creators and perhaps the logo of the publishing house somewhere. With books, next to the title and in cow heads of letters, the author's name is often written, a catchphrase from a review on the front cover. But with comic covers that seems *'not done'*. From the collection of works on display, I am particularly struck by the cover that Hermann made for Bernard Prince. The action pops and comes straight to the reader. The man wearing the helmet looks straight at the reader, even though you cannot see his eyes. And the drawings are just as beautiful as on the inside. I never used to read the comics by *Roodbaard* or *Tanguy and Laverdure*, who often used separate artists for the painted cover. Actually I just felt cheated. That's why I liked Don Lawrence's comics so much. It is unparalleled both on the cover and on the pages

Rob van Bavel is editor-in-chief of the biweekly comics magazine *Eppo*. As a publisher he is involved in the albums of *Storm*, *Agent 327*, *January Jones*, *Elsje*, *Suus en Sas* and *Dating for Geeks*. He always pays extra attention to the cover.

Vrije covers

De covers van de VPRO Gids werden vroeger samengesteld door Piet Schreuders en Beate Wegloop, maar de principes zijn nog steeds hetzelfde. We zijn niet afhankelijk van de losse verkoop, waardoor we weg kunnen blijven van de bekende gezichtenparade. In plaats daarvan kunnen wij bij iedere cover van de inhoud uit gaan. Ik bepaal samen met de maker wat het perspectief is van waaruit we het onderwerp willen benaderen en daarna krijgen ze de vrije hand. Zo houden we de traditie van de vrije covers bij de gids in stand.

Ik ben geen striplezer, dus ik heb eerst gekeken welke covers uit de tentoonstellingen selectie mij het meest aanspraken. Dat waren er drie, die van Dick Matena (Alter Ego), Moebius (40 dagen in de Woestijn) en Peter van Dongen (Rampokan). Uiteindelijk viel mijn keuze op die van Peter, omdat die mij door het kleurenpalet en de sterke compositie nieuwsgierig maakte naar de inhoud van het boek. Allereerst valt op hoe licht en energiek de hoofdpersoon is afgebeeld. Hij kijkt je lachend aan en via zijn wijzende vingertje via kom je bij de man met de betjak. Die kijkt een stuk minder vrolijk, zijn gebogen hoofd spreekt boekdelen. En dan zie je daarboven die tijger, heel dreigend, om uiteindelijk uit te komen bij de figuren achterin, die als schimmen zijn afgebeeld, achter iets wat lijkt op een hek. Het verhaal van de cover wordt eigenlijk steeds zwarter en blijkt steeds meer lagen te hebben, net als het boek.

Carla van Thijn

Carla van Thijn is de creative director van de VPRO Gids, waarvoor ze samen met de vormgever onder andere iedere week de cover samenstelt. Ze studeerde fotografie aan de Gerrit Rietveld Academie, maar werkt ook graag met illustratoren of grafische vormgevers.

The covers of the VPRO Gids were previously compiled by Piet Schreuders and Beate Wegloop, but the principles are still the same. We are not dependent on single sales, which allows us to stay away from the familiar face parade. Instead, we can rely on the content for each cover. Together with the maker, I determine the perspective from which we want to approach the subject and then they are given free rein. In this way we maintain the tradition of free covers for the guide

I am not a comics reader, so I first looked at which covers from the exhibition selection appealed to me most. There were three, those of Dick Matena (Alter Ego), Moebius (40 Days in the Desert) and Peter van Dongen (Rampokan). Ultimately, my choice fell on Peter's, because the color palette and the strong composition made me curious about the contents of the book. First of all, it is striking how light and energetic the main character is depicted. He looks at you with a smile and through his

pointing finger you reach the man with the betjak. He looks a lot less cheerful, his bowed head speaks volumes. And then you see that tiger up there, very menacing, and eventually it ends up at the figures at the back, which are depicted as shadows, behind what looks like a fence.

Carla van Thijn is the creative director of the VPRO Gids, for which she, among other things, puts together the cover every week together with the designer. She studied photography at the Gerrit Rietveld Academy, but also enjoys working with illustrators or graphic designers.

THE BEST COVER

What do connoisseurs think?

True comic connoisseurs have probably noticed it, but Henk Kuijpers has very subtly incorporated his own top three covers into the cover illustration: Macherot, Franquin and Jacobs.

A number of professionals, even connoisseurs of the comics world, have chosen their favorite cover from the 66 originals selected by the curators of the exhibition. With so many beautiful things to choose from, it is certainly not an easy task.

Visitors to the Covers - Adventures in Comic Art exhibition can also make a choice during the duration of the exhibition. When visiting MoCA, every visitor receives a voting form on which they can tick five covers. Ultimately, the winning original will be announced on the website and via the MoCA Newsletter.

The fact that the choice is not easy also clearly indicates that putting together an exhibition is not easy and that there are always missing illustrators or originals that, according to visitors to MoCA, are missed. There is simply always far too much beauty to choose from.